

Men jeg kan forstå på fru Margrete Auken, at man stadig væk kan nå at få en revidering af den aftale, SF har indgået med regeringen den 20. januar. Det ser jeg frem til.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslagets overgang til anden (sidste) behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Kulturudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

5) Første behandling af lovforslag nr. L 165: Forslag til lov om en børneombudsmand.

Af Bruno Jerup (EL) og Søren Søndergaard (EL). (Fremsat 31/1 95).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Socialministeren (Karen Jespersen):

De overordnede tanker, der ligger bag lovforslaget, er ønsket om at styrke børns rettigheder, at sikre, at børns interesser tilgodeses i samfundsudviklingen, og at børn har mulighed for at få råd og vejledning.

De tanker er jeg helt enig med forslagsstillerne i. Det er nogle meget vigtige overvejelser, når det drejer sig om børns vilkår.

Men det er da også netop de tanker, der blev helt centralt placeret, dengang opgaverne for Børnerådet blev beskrevet og defineret, og det er de hensigter, der ligger bag Børnerådet, der blev nedsat den 1. juni 1994 efter en regeringsbeslutning.

Børnerådet er et uafhængigt og tværfagligt sammensat råd, der efter sit kommissorium skal fremme børns rettigheder og interesser i samfundet. Rådet er nedsat for en 3-årig forsøgspe-

riode, og dets virksomhed vil blive evalueret ved forsøgsperiodens udløb.

På denne baggrund kan regeringen ikke støtte forslaget om en børneombudsmand, der ifølge forslaget skal varetage en række af de samme opgaver, som det nedsatte Børneråd netop skal varetage.

Jan Petersen (S):

Enhedslistens forslag om en børneombudsmand kan ikke få Socialdemokratiets støtte i dag. Det er ikke, fordi vi ikke sympatiserer med forslaget med de intentioner, der er i det, for det gør vi. Vi har da også selv tidligere beskæftiget os med behovet for en børneombudsmand.

Men en væsentlig del af det behov mener vi nu er dækket af det, som Børnerådet skal beskæftige sig med, og der er også i kommissoriet for Børnerådet taget højde for mange af de intentioner, som ligger i Enhedslistens forslag.

I den sammenhæng synes vi, forslaget er unødvendigt. Vi har nu en forsøgsperiode på tre år med Børnerådet og må så se, om det ikke opfylder den del af lovforslagets intentioner.

Så er der det andet i forslaget, som er noget mere besværligt at gå til, og det drejer sig om en sådan børneombudsmands mulighed for at tage imod deciderede klager. Dermed begynder forslaget at ligne en ombudsmand mere ved siden af den eksisterende ombudsmand, i og med at det er en ombudsmand valgt af Folketinget og en ombudsmand, der kan beskæftige sig med egentlig klagevirksomhed.

Uden at jeg ved denne lejlighed vil gå ind i en egentlig, detaljeret debat om, hvordan sådan noget i givet fald skulle være udformet, vil jeg sige, at den debat finder vi i Socialdemokratiet mest er egnet til at blive ført i forbindelse med forslaget om udvidelse af Folketingets Ombudsmands arbejdsopgaver. Det forslag har jo været til første behandling, og der må i øjeblikket være drøftelser om det, og derfor vil jeg anbefale, at såfremt der er ting, der kan rejses i den sammenhæng, så gør Enhedslisten det.

Jeg vil da også selv søge at følge med i, hvordan den sag udvikler sig.

Så er der endelig et tredje element i lovforslaget, som jeg har bemærket, og det er, at denne børneombudsmand skal være høringsorgan, og man gør i øvrigt også i bemærkningerne opmærksom på, at man fra Enhedslistens side ønsker at få udarbejdet en egentlig børnepolitik.

Jeg skal her henvise til, at vi jo i fællesskab har vedtaget en motiveret dagsorden, der netop indeholder de to punkter, så for disses vedkommende er lovforslaget allerede vedtaget.

(Kort bemærkning).

Bruno Jerup (EL):

Hr. Jan Petersen mente, at det Børneråd, som for øjeblikket arbejder, dækker de opgaver, som ligger i vores forslag til en børneombudsmand.

Jeg vil gerne vide, om hr. Jan Petersen ikke er enig med mig i, at lige præcis Børnerådet ikke har mulighed for f.eks. at få aktindsigt hos offentlige myndigheder, ikke har mulighed for at gå ind på børnenes side, hvis der er en konkret sag. Det har det eksisterende Børneråd for det første ikke mulighed for. Det vil sige, at man altså ikke har mulighed for ligesom at være part i sagen og få et retsligt medspil.

Og en anden ting: Hvad angår høring, er det rigtigt, at Børnerådet har en høringsmulighed, men vi gør det i vores forslag til en høringspligt.

Med hensyn til diskussionen om, hvorvidt det kan ligge under Folketingets Ombudsmand, vil jeg da ikke undlade at nævne, at Socialdemokratiet tidligere har fremsat forslag om en selvstændig børneombudsmand.

Der er åbenbart sket et skift i Socialdemokratiets politik.

(Kort bemærkning).

Jan Petersen (S):

For at tage det sidste først: Det væsentligste skift, der er sket i vores politik, er, at vi har tilpasset den de faktiske ændringer, og en væsentlig ændring i diskussionen er, at vi har fået nedsat Børnerådet. Går man tilbage og studerer de beslutningsforslag, vi tidligere har medvirket til, vil man også finde, at der er stor overensstemmelse imellem, hvad de indeholdt, og hvad Børnerådet har af arbejdsopgaver.

Jeg kan bekræfte, at jeg også har opdaget, at Børnerådet ikke kan beskæftige sig med egentlig klagevirksomhed, og det var netop derfor, jeg nævnte, at den debat, der kan føres om, hvorvidt der er behov for en stærkere retsstilling dér, synes jeg vi bør føre i forbindelse med Folketingets ombudsmandslovgivning.

Vi har i Danmark allerede en række organer, der overvåger, og som man kan klage til, for så vidt angår børns retsstilling. Vi er åbne over for at se på, om de er stærke nok. Det har vi været generelt, og vi har for nylig styrket dem bl.a. på tvangsfjernelsesområdet.

Jeg vil anbefale, at vi fører den debat, når Folketingets Ombudsmand er på dagsordenen.

(Kort bemærkning).

Bruno Jerup (EL):

Måske er den eneste forskel for hr. Jan Petersen og Socialdemokratiet i den her sammenhæng, at de nu sidder i regering, og så er det muligvis, fordi man inden for regeringen ikke er i stand til at komme med støtte til forslaget.

Erik Larsen (V):

Vi kan måske tillade os at sige, at der i Danmark er tre millioner ombudsmænd og -kvinder på dette område, nemlig danske forældre. Vi kan måske også tillade os at sige i dag, når dette lovforslag er til behandling, at børns vilkår i Danmark generelt er gode. Specielt når vi i disse dage ser og hører beretninger fra det sociale topmøde, kan man godt i sit stille sind glædes over de resultater, som vi har opnået herhjemme.

Når det er sagt, er det selvfølgelig også vigtigt at gøre sig klart, at alting ikke er lyserødt. Alting er ikke bare godt. Der findes også børn i Danmark, som ikke har det, som de burde. Børns vilkår i Danmark bør derfor også altid ligge os på sinde, og vi må som politikere og politiske partier have det med på vores dagsorden.

Vi ved også, at der er familier i dette land, som ikke kan tage ansvaret for deres egne børn, men Venstre synes ikke, at svaret på disse ting er et krav om en børneombudsmand, alene af den grund at der så vil være tale om en institution, som har et juridisk sigte.

Vi er af den opfattelse, at Børnerådet, som er blevet nedsat, og som skal køre i en treårsforsøgsperiode med en efterfølgende evaluering, på alle måder dækker de behov, som vi finder der måtte være for et organ bestående ikke af jurister, men af mennesker med erfaring, med indsigt i børns vilkår, og at dette organ kan være i stand til at bidrage med oplysninger til os, til de politiske partier med hensyn til lovgivningen om forhold, som er af betydning for børn i Danmark. Det finder vi er en god ting, og vi vil afvente de tre års arbejde for Børnerådet og se, hvad evalueringen måtte munde ud i.

Forhold omkring børns vilkår egner sig efter min mening ikke til paragraffer og til jura på de områder, hvor vi har med børn at gøre, som ikke har det, som de burde have det, men i højere grad til indlevelsesevne og følelser hos de mennesker, som er sat til at beskæftige sig med området.

(Kort bemærkning).

Bruno Jerup (EL):

Der var noget ved hr. Erik Larsens tale, som jeg synes manglede, og det var sådan set hele forståelsen af, at børn ikke kun er sådan nogle, der skal beskyttes og hjælpes. De har også nogle juridiske rettigheder. Grundloven gælder også for børn. Hr. Erik Larsen forholder sig ikke præcist til, om der er behov for at sikre dem også i nogle juridiske spørgsmål, hvor de kan påpege nogle rettigheder, som vi i øvrigt har skrevet under på i FN-konventioner og lignende.

Jeg synes, det er for let at sige: Nåh ja, men der findes også tre millioner ombudsmænd for børnene. Det er en forkert vinkel alene at betragte forældrenes ejendomsret til børnene som det, der kan sikre børnenes juridiske rettigheder i alle spørgsmål.

(Kort bemærkning).

Erik Larsen (V):

Det er muligt, at det med forældres rettigheder og pligter og synspunkterne omkring det er noget af det, der skiller den holdning, som jeg repræsenterer, og den holdning, som hr. Bruno Jerup repræsenterer.

Når vi taler om det retslige og det juridiske, har børn selvfølgelig ligesom voksne et krav. Men jeg mener også, at det krav i høj grad er tilgodeset i sammensætningen af Børnerådet, og at det er tilgodeset gennem de børn og ungeudvalg, som nu ifølge den sidste revision af loven er nedsat i de enkelte kommuner. Men det skal selvfølgelig ikke dække over, at der nok også er en holdningsmæssig og politisk forskel mellem det, som jeg står for, og det, hr. Bruno Jerup står for.

(Kort bemærkning).

Tom Behnke (FP):

Nu skal vi ikke afspore debatten, synes jeg. Vi skal fastholde, at det er forældrene, der har forældremyndigheden, og dermed er det forældrene, der har pligt til at sørge for at varetage barnets retlige interesser. Det er det, forældrene er til for.

Hvis forældrene af den ene eller den anden årsag ikke er i stand til at leve op til den forpligtelse, det er at være forældre, så er det meget vigtigt, at vi sætter ind og hjælper forældrene til at leve op til de forpligtelser, de har. At vi så har et Børneråd, der kan tage over, kan være meget godt i nogle ganske, ganske få sager, hvor det kan være nødvendigt, at børnene har et sted at

henvende sig, fordi der er problemer med forældrene.

Men vi må fastholde: Forældrene har forældremyndigheden, og det betyder, at de skal varetage børnenes retlige interesser, og ikke, som hr. Bruno Jerup lægger op til, at vi skal overlade det til børnene selv at varetage deres egne retlige interesser. Det er forældrenes opgave, og det er forældrenes pligt.

Formanden:

Hr. Bruno Jerup for en kort bemærkning og dernæst hr. Helge Adam Møller som ordfører.

(Kort bemærkning).

Bruno Jerup (EL):

Det er både til hr. Erik Larsen og til hr. Tom Behnke, som åbenbart, kan jeg forstå, betragter forældremyndighed som en slags personlig ejendomsret, altså ejendomsret til et andet menneske, hvad der åbenbart betyder, at de mister deres egen retlige sikring, for den retlige sikring skal forældrene have.

Det virker meget mærkeligt, at det skulle være et specielt interessant, skal vi sige borgerligt menneskesyn, at forældrene skal eje deres børn på den måde. Børnene har også nogle grundlovssikrede rettigheder, og de rettigheder skal også varetages, og derfor er jeg meget forundret over, at man tror, at man på den måde kan skubbe det ind under, at der findes en forældremyndighed, og så behøver man i øvrigt ikke at høre på, hvad børnene har at sige.

Jeg er også forundret over hr. Tom Behnke, som ellers i andre sammenhænge har været enig med bl.a. Enhedslisten. Han har selv stillet forslaget om retten for børn under 18 år til selv at bestemme, om de vil have abort.

Hvorfor gælder lige pludselig en anden regel her?

Helge Adam Møller (KF):

Den Konservative Folketingsgruppe ser med velvilje på forslag, som kan tjene børnenes og de unges interesser, men spørgsmålet er, om en børneombudsmandsinstitution er et skridt i den rigtige retning. Det vil jeg sætte et meget stort spørgsmålstejn ved.

Det er jo sådan, at lokale myndigheder, som er tæt på børnene i hverdagen, er langt mere egnede til at varetage disse børns interesser end centrale statslige institutioner. Men hvad er det så, børneombudsmanden han skal foretage sig – han eller hun – ifølge lovforslaget?

Hun skal fremme børns interesser. Hun skal værne om børns rettigheder. Hun skal udtale sig om lovgivning, der har betydning for børn. Hun skal for det fjerde varetage børns interesser over for statslige og kommunale myndigheder samt private organisationer. Hun skal foretage en vurdering af børns sundhedsvilkår. Hun skal fungere som klageorgan for børn over for offentlige myndigheder. Hun skal forebygge, at børn bringes i konflikt med samfundet.

Det var blot syv af de mange opgaver. Der er langt flere ifølge lovforslaget. Intentionerne, som ligger bag mange af disse opgaver, er jo gode nok, men så kommer betænkelighederne, i hvert fald betænkelighederne for Den Konservative Folketingsgruppe, for alle disse opgaver, som børneombudsmanden skal løse sammen med 10, 15, 20 eller 25 ansatte, er der jo, som også hr. Erik Larsen var inde på, millioner af andre mennesker der løser i øjeblikket og vel ofte på en måde, som er bedre, i hvert fald en måde, der er betydelig nærmere ved det enkelte barn.

Dem, jeg tænker på, er de halvanden million forældre, og det er den ene million bedsteforældre, som ofte er ganske engagerede i børnenes og de unges tilværelse.

Jeg tænker på de 50.000 folkeskolelærere, som daglig underviser, påvirker og beskæftiger sig med børnene.

Jeg tænker på de tusinder og atter tusinder af børnehavepædagoger.

Jeg tænker ikke mindst på de langt over 50.000 frivillige idrætsledere, spejderledere og andre, som gør en stor og engageret indsats over for børn og unge. Og så kan man oven i disse knap tre millioner mennesker lægge de ca. 5.000 kommunalpolitikere og amtspolitikere og for den sags skyld også de 179 folketingsmedlemmer, som vel alle ud fra forskellige holdninger er interesserede i at give børn og andre en så god opvækst som muligt i det samfund, de skal leve i.

Min pointe er altså, at der er flere millioner danskere, som har de samme opgaver, som lovforslaget her pålægger børneombudsmanden, og jeg finder, at disse millioner i virkeligheden løser opgaven på en måde, der bestemt ikke er dårligere, måske tværtimod, end hvis man opretter en central ombudsmandsinstitution.

Lovforslaget betyder også, at børneombudsmanden skal udtale sig vedrørende nye love, som har betydning for børn. Det vil altså sige, at ombudsmanden bl.a. skal udtale sig om folke-

skolelov, om myndighedslov, om miljølove, alle love, som vedrører børn og det samfund, som børnene skal leve i fremover. Men vedrørende disse love og mange andre love, der drejer sig om børn, er der jo stor uenighed i Folketinget, selv om jeg da er helt sikker på, at både tilhængere og modstandere af disse love går ind for deres holdning ud fra, at de vil skabe et bedre samfund også for børnene.

Alle er vel besjælet af den tro, at de ved at stemme enten nej eller ja til disse forslag skaber et bedre samfund, men det bekræfter jo blot, at Folketingets partier indbyrdes af og til er uenige om, hvad der er bedst for det enkelte barn, og sådan skulle jeg sige som familiefar. Sådan er det jo også i almindelige familier, men nogle familier opdrager deres barn på den ene måde og andre på den anden måde, og hver gør det vel ud fra sin holdning – hvad man mener er bedst for éns egne børn.

Mit spørgsmål til slut er så: Hvad skulle en børneombudsmand have svaret til lovforslagene, hvis de var sendt ud til høring? Ja, det kunne blive det ene den ene gang og det andet den anden gang, og Folketinget kunne i virkeligheden ikke bruge svarene til noget som helst.

Lad mig derfor afslutningsvis konstatere: Vi kan ikke støtte forslaget. Vi er overbevist om, at varetagelse af børns interesser, påpegning af børns behov, forbedring af børns levevilkår og det forebyggende arbejde for, at børn ikke bringes i konflikt med samfundet, at alle disse opgaver bedst løses så nær ved børnene som muligt.

Formanden:

Lad mig lige sige, at når forretningsordenen giver ordføreren for forslagsstillerne ti minutter til slut, så er det ikke for at afskære alle korte bemærkninger, men hvis forslagsstilleren kommer op efter hver ordfører, så ryger noget af tankegangen i forretningsordenen. Derfor synes jeg, vi skulle gå videre til hr. Villy Søvndal, og jeg kan se, at forslagsstilleren har en vis forståelse for argumentet.

Villy Søvndal (SF):

Jeg synes, at diskussionen let bliver lidt teoretisk om en juridisk konstruktion. Jeg synes måske, det var mere spændende at tage et konkret udgangspunkt: Hvis man laver det tankeeksperiment, at vores samfund skulle indrettes ud fra børns behov som det primære, så er der ingen tvivl om, at vi på en række afgørende punkter kom til at lave det om. Der er ingen tvivl om, at

vi ville blive bedt om at finde nogle modeller, hvor der var mere tid i familierne i forholdet mellem børn og deres forældre. Der er ingen tvivl om, at vi ville blive bedt om at finde nogle modeller, hvor der var mere plads. Det er jo slående, at når man på konferencer diskuterer børnenes forhold, så er der tit så meget plads, at det kan være svært at finde hinanden i korridorerne, men når man ser på daginstitutionerne, er den sidste kvadratmeter omhyggeligt udnyttet.

Jeg tror også, vi ville blive bedt om at etablere en verden, hvor der var flere oplevelsesmuligheder, og hvor en del af dem var knap så plastiske. Jeg tror, man ville bede os om at lave nogle legemuligheder på de steder, hvor børnene boede og opholdt sig, legemuligheder, der var lidt sjovere og lidt mere oplevelsesrige, end tilfældet er i dag.

Endelig tror jeg, vi ville blive bedt om at være mere optaget af børn, som det går skidt for. Jeg hørte Venstres ordfører, hr. Erik Larsen, sige, at en stor del af børnene går det godt. Det er rigtigt. Det er formentlig rigtigt, at vi har en generation af børn og unge, der kan mere end nogen tidligere generation – det store flertal af dem. Men det er lige så synligt, at vi har et mindretal, der klart falder igennem mere synligt end nogen tidligere generation. Jeg kan også give det en fælles betegnelse: polarisering. Vi oplever en kolossal polarisering i børn og unge-gruppen i de her år.

Jeg synes, det er i den sammenhæng, man skal se dette forslag. Men jeg vil sige, at Enhedslistens forslag er genbrug på den måde, at der dels er et tidligere VS-forslag fra 1985-86, hvor man første gang rejser ønsket om en ombudsmandsinstitution for børnene i Danmark, dels to socialdemokratiske forslag, så det er kendt stof dels fra 1985-86, dels fra 1986-87.

Det, der, så vidt jeg kan se, kendetegner forslagene, er, at de henter inspiration fra Norge, hvor en børneombudsmandsinstitution er indført. Jeg skal sige til dem, der har været kritiske over for institutionen, at jeg synes – hvis man ikke har gjort det – man skulle gøre sig den umage at læse, hvor mange sager man faktisk har rejst i den norske børneombudsmandsinstitution, og hvor stor glæde der har været ved indførelsen af den hele vejen rundt. Jeg tror, nogle ser spøgelse i denne debat. Vi støtter behovet for en uafhængig ombudsmandsinstitution til at værne om børns og unges rettigheder i samfundet.

Jeg synes, forskellen i forhold til Børnerådet er, at alt andet lige vil det være sådan, at Børnerådet er knyttet til regeringen. Det betyder, at den frihed, som er så vigtig for at kunne kigge uden bindinger af nogen art, selvfølgelig er mindre hos et Børneråd. Det betyder også, at Børnerådet ikke er udstyret med nogen formel kompetence til at omgøre beslutninger, og det er en ganske væsentlig forskel.

Jeg skal sige som min afslutning, at jeg synes til gengæld godt, Enhedslistens forslag kunne have været udformet mere aktivt, mere i retning af, at børneombudsmandsinstitutionen kunne komme med anbefalinger, at man sikrede, at der lå en årlig beretning, og at man sikrede en meget udadvendt oplysnings- og informationsaktivitet. Jeg siger det også, fordi jeg synes, der er en tendens til ofte i diskussioner at tro, at jura klarer det alene. Efter min opfattelse klarer jura nogle ting, men der er også ting, som juraen ikke klarer, og jeg havde et ønske om, når vi kom til udvalgsbehandling af forslaget, at ændre det i retning af et mere aktivt forslag, hvor man også bruger ombudsmandsinstitutionen aktivt.

Jeg skal så også sige, at jeg synes, der kunne være et identitetsproblem i forhold til den eksisterende ombudsmand. Jeg vil egentlig også bede om, at vi får lov at overveje under udvalgsarbejdet, om vi kunne finde en mere præcis og mere aktiv betegnelse for denne her institution end børnenes talsmand, en betegnelse, der fastholdt, at man havde juridisk kompetence, men undgik, at vi fik forvekslinger i forhold til den eksisterende ombudsmandsinstitution.

(Kort bemærkning).

Helge Adam Møller (KF):

Hr. Villy Søvnald havde nogle betragtninger, som måske er rigtige, over, at der i dagens samfund, i det moderne samfund er en større gruppe af børn, som har det dårligere, end der måske var for en generation eller to siden.

Jeg vil ikke afvise, at det er rigtigt, men det er jo tankevækkende så at konstatere, hvordan udviklingen på børneområdet har været, hvis vi går et par generationer tilbage og så frem til 1995. Der har udviklingen vel konstant siden 1920'erne og op gennem efterkrigstiden, i 1960'erne, i 1970'erne, i 1980'erne, været, at man gav forældrene mindre og mindre ansvar.

Man lagde mere ansvar over til det offentlige. Man oprettede flere offentlige institutioner, flere

offentlige organer, der skulle tage sig af at søge at hjælpe børn osv. Og svaret har altså hver gang været, at hvis der var et eller andet, man ville gøre bedre, så prøvede man at lave nye offentlige institutioner. Så kommer SF's ordfører altså nu og konstaterer, at resultatet faktisk er blevet, at børnene, i hvert fald nogle af dem, har det dårligere end på et tidspunkt, hvor vi havde langt færre offentlige institutioner og organer.

Konklusionen kunne så let blive, at løsningsmodellen i hvert fald ikke er at lave en ny offentlig institution, men at man måske skulle prøve at lægge mere ansvar over til forældrene, for jeg hører til dem, der har den grundlæggende holdning, at de fleste mennesker, der får mere ansvar, også lever op til det. Og jeg tror faktisk, at de, der først og fremmest kan skabe et bedre forhold for børnene, er forældrene og dem, der omgås børnene til daglig – og det var altså bl.a. mange af de grupper, jeg nævnte i min indledende tale.

(Kort bemærkning).

Villy Søvnal (SF):

Det, der er interessant i en politisk debat, er, at man ud fra en fælles slutning jo kan drage mange forskellige konklusioner. Det er hæderligt nok, og det er jo grunden til, at der er forskellige politiske partier.

Jeg forstår på hr. Helge Adam Møllers indlæg, at vi er enige i den betragtning, at vi børnepolitisk har været vidne til en polarisering over tid, og at det i hvert fald er blevet mere synligt, at vi har nogle børn, der falder igennem. Men jeg tror, det vil være en kortslutning at sige, at det skyldes, at stadig flere børn har gået i institutioner. Det var sådan, jeg forstod hr. Helge Adam Møllers indlæg, men jeg tror, det er for let.

Jeg tror, der er nogle langt mere dybereliggende grunde til, at det er gået, som det er gået. Jeg tror i meget høj grad, at det er en konsekvens af den øvrige polarisering, vi har set i samfundet. Jeg tror, vi har at gøre med en konsekvens af et samfund, der i en 20-års-periode har accepteret, at 300.000 er sat udenfor. Eller endnu flere, måske en halv million, måske 700.000? Det er dét, vi nu får nogle reaktioner på, og det kan man ikke bebrejde daginstitutionerne. Jeg vil tværtimod hævde, at havde man ikke i den situation haft dem til at fange op, så havde vi stået i en endnu værre situation.

Jeg synes også, det har været en periode, hvor vi har været vidne til, at tiden i familien blev

stadig mindre, og hvor bl.a. De Konservative jo med finanslovforliget med regeringen har været med til at forringe de forskellige ordninger. Jeg tænker her på de orlovsordningerne, der i virkeligheden var den største forandring i nyere tid, hvor forældre sagde: Vi vil godt tilbage og have en tid sammen med vores børn, mens de er små. Og det synes jeg er meget lidt gennemtænkt af De Konservative. Jeg synes, det er meget lidt gennemtænkt – også ud fra det, som jeg har forstået er De Konservatives familiepolitiske orientering – at være med til at ødelægge de ordninger, som i virkeligheden har været de bedste ordninger, der er gennemført i 1990'erne, og det største familie- og børnepolitiske fremskridt i 1990'erne.

Så jeg vil samle op ved at sige, at jeg synes, det er forkert, og at det er at rette bager for smed at bebrejde institutionerne det, der er sket. Havde vi ikke haft institutionerne, havde vi stået i en langt værre samfundsudvikling, end vi gør i dag.

Tom Behnke (FP):

Til det sidste, hr. Villy Søvnal sagde, så synes jeg, at det er for nemt at tage rollen som den nådige samaritaner, som den, der kommer og hjælper og giver tilbudene, når nu det er gået galt, vel vidende, at det er dét hus, vi står i i øjeblikket, at det er Folketinget, der har sørget for en lovgivning, der har givet en udvikling, der gør, at forældrene og børnene i dag står i den situation.

Så er det selvfølgelig nemt at komme bagefter og være den nådige samaritaner med en masse tilbud om, hvordan man kan rette op på tingene, men man skulle i stedet for tage fat i, hvad årsagerne er til, at vi er dér, hvor vi er – frem for for at lave lappeløsninger.

Det er meget vigtigt, at vi tilgodeser børnene. Det er meget vigtigt, at vi sikrer børnenes retsstilling. Det er vigtigt, at vi er opmærksomme på børnene. Og det er positivt, at vi meget ofte har en debat her i Folketinget om forskellige forslag, hvor børn og børnefamilier er inddraget. Jeg synes, det er vigtigt, at vi til stadighed holder den diskussion kørende og til stadighed ser på, hvordan vi kan forbedre forholdene.

Derfor er det også positivt, at Enhedslisten har fremsat et forslag, der giver os anledning til at få den debat. Men hvis vi så kommer til indholdet af Enhedslistens forslag, så stopper den positive holdning.

Sagen er jo, at vi allerede har en Ombudsmand, og det er vores opfattelse, at vi kun skal have én Ombudsmand. I det øjeblik, hvor vi begynder at få flere, får vi nogle afgrænsningsproblemer, og det bliver vanskeligere at overskue og gennemskue for dem, der skal bruge de forskellige systemer; det vil altså sige, at det vil være uhensigtsmæssigt.

Men derudover så er det jo også et faktum, at vi allerede i dag har en masse forskellige eksisterende »ombudsmænd«.

Hr. Erik Larsen var inde på, at alle forældre hver især er børnenes ombudsmand, der enkeltvis skal tilgodevise børnenes interesser og varetage dem. Derudover har vi jo også i de tilfælde, hvor forældrene ikke kan strække til, en række andre både offentlige og private »ombudsmænd«, som varetager børnenes interesser. Vi har faktisk en masse institutioner, som i dag samler op på det, som Enhedslisten ønsker at samle hos en egentlig børneombudsmand, og derfor er der ingen grund til at have en.

Hvis man indfører en børneombudsmandsinstitution, som Enhedslisten har foreslået, så vil det give en masse gnidninger på forskellige områder, og det vil være svært at se, om sagen hører hjemme det ene, det andet eller det tredje sted. Det vil være et uoverskueligt system, man får opbygget.

Man kan så sige, og man kan med rette hævde, at der er nogle af disse institutioner, som ikke i tilstrækkelig grad lever op til forventningerne på nogle ganske få punkter; det kan man godt, og man kan sikkert også fremhæve nogle eksempler; jeg kan ikke lige komme i tanker i nogen, men det kunne man sikkert gøre. Men i stedet for at tage det drastiske skridt og sige, at vi så skal have en børneombudsmand, så var det dog bedre, at man gik ind og kikkede på de eksisterende ordninger og fik dem justeret, så de virkede noget bedre.

Jeg synes også, at hvis man har den holdning, at man synes, vi skal have en børneombudsmand – det kan jeg forstå at Enhedslisten, som har fremsat forslaget, naturligvis mener, men at også SF støtter tanken – så er forslaget, som det foreligger, utrolig tyndt. Jeg synes, at forslaget er for ringe til, at man kan få en seriøs diskussion om en sådan børneombudsmand. Der er f.eks. ikke nogen som helst beskrivelse af, hvilke kvaliteter en børneombudsmand skal have.

Da vi i sin tid havde diskussionen om den ombudsmandsinstitution, vi har i dag, Folketingets Ombudsmand, da kørte diskussionen

meget på og meget detaljeret og meget længe om, hvilke kvaliteter en sådan ombudsmand skulle have for at kunne være uafhængig og uvildig, og det afsnit springer Enhedslisten flot hen over.

Og sådan kunne jeg tage flere forskellige punkter i Enhedslistens forslag, der gør, at selv om man kunne gå ind for tanken om en børneombudsmand, så duer Enhedslistens forslag ikke; det er for tyndt. Men det kan jo selvfølgelig være, at Enhedslisten har set skriften på væggen, når den ene ordfører efter den anden, herunder undertegnede, går op og tilbageviser forslaget, og så er der naturligvis ingen grund til at bruge flere timer på det.

Bjørn Elmquist (RV):

Ved de lejligheder – der har jo været en del af slagsen – hvor man har drøftet tilsvarende forslag op igennem 1980'erne – jeg tror, det var hr. Villy Søvndal, der ridsede forhistorien op – har Det Radikale Venstre givet udtryk for sympati for det formål, der tilsigtes. Og det er også i lyset af det, at vi er glade for, vi sidste år fik startet Børnerådet.

Socialministeren har redegjort for kommissoriet for Børnerådet, og det er korrekt, som det så også senere er blevet påpeget af forslagsstillerne fra Enhedslisten, at der i hvert fald på to områder ville være en forskel på Børnerådet, som det eksisterer i dag, og så det forslag, som ligger for os her.

Det første vedrører det obligatoriske i høringsen af lovforslag, hvor der i kommissoriet for Børnerådet står, at de *kan* høres – der står ikke, at de skal høres – og de *kan* tage initiativer. Den anden forskel består i muligheden for at behandle konkrete klagesager. På disse to områder, kunne man sige, at det ville være en styrkelse, hvis Enhedslistens forslag blev gennemført.

Det Radikale Venstre kan ikke støtte forslaget, som det ligger her. Vi er ikke tilhængere af tendenser, der kan fraktionere, altså dele det eksisterende klagesystem op, og i den sammenhæng – måske af mindre betydning, men dog alligevel af stor symbolværdi – lægger vi stor vægt på, at vi alene opererer med én ombudsmandsinstitution i Danmark.

Jeg er godt klar over, at vi har en Forbrugerombudsmand, men vi er i Det Radikale Venstre stor tilhænger af, at vi prøver at finde en bedre og anden betegnelse for Forbrugerombudsmanden end den, vi har i dag.

Vi synes ikke, vi skal prøve at efterligne det svenske system på det her område. Vi vil hellere fastholde, at vi har én Ombudsmand. Det er muligt, at vi også på det her område skal gøre os nogle specielle, specifikke overvejelser i forbindelse med revisionen af ombudsmandsloven, som vi har til udvalgsbehandling i øjeblikket i Retsudvalget.

En anden mulighed er jo også, når forsøgsperioden med Børnerådet er overstået, at se på Børnerådets kommissorium og dets kompetence. Der kommer en evaluering, når 3-års-perioden er ved at være overstået, og ved den lejlighed kan vi da overveje, om der er grund til at gå yderligere til værks, for så vidt angår Børnerådet.

Vi synes, at de indtil nu har været aktive, pænt aktive. Så sent som i forbindelse med behandlingen af lovforslaget om forældremyndighed og samvær – som vi havde til første behandling i Folketinget den 7. marts – fik alle ordførerne henvendelser fra Børnerådet, og jeg er sikker på, at vi også i forbindelse med udvalgsbehandlingen af det lovforslag vil se Børnerådet spille en aktiv rolle.

Så med disse ord skal jeg konkludere sympati for tanken, men vi kan ikke støtte forslaget, som det ligger.

Sonja Albrink (CD):

Som flere ordførere allerede har sagt, drejer forslagets overordnede tanker og synspunkter sig om børns vilkår, og i CD synes vi, at der i forslaget er mange gode intentioner, som virker meget fornuftige.

Både socialministeren og andre ordførere har allerede tilkendegivet, at der jo er nedsat et Børneråd, som skal kigge på børns vilkår. Forleden dag diskuterede vi jo forældremyndighedsloven, og dér kom stort set alle partier ind på, hvor vigtigt det er, at barnets tarv tilgodeses.

Skal vi have en børneombudsmand eller ej? I CD er vi meget tilfredse med den Ombudsmand, vi har i dag. Hvis noget andet skulle vise sig, så kan vi jo kigge på det under udvalgsbehandlingen.

Vi har altså flere tiltag undervejs, hvor vi kan diskutere det her, så vi afviser forslaget.

Bruno Jerup (EL):

Enhedslisten vil med dette lovforslag forsøge at tage tråden op fra Venstrefløjens tidligere beslutningsforslag. Som det også har været nævnt af hr. Villy Søvnald, fremsatte VS helt til-

bage i oktober 1985 et beslutningsforslag om en børneombudsmand, og der har også efterfølgende fra Socialdemokratiet ved flere lejligheder været fremsat forslag om en børneombudsinstitution eller børneombudsmand.

Vi har ikke valgt at udforme det konkrete forslag som et beslutningsforslag, men som et lovforslag, da vi mener, vi allerede har væsentlige juridiske erfaringer – fra bl.a. Norge og Sverige – der gør, at vi er i stand til at afprøve modellen med et børneombud. De har sådan set kørt det igennem og har gode erfaringer.

Hvis vi ser på det forslag, der ligger, så mener vi ikke, at den Ombudsmand, vi har i dag, Folketingets Ombudsmand, kan varetage de opgaver, som vi forestiller os skal ligge hos en børneombudsmand, på en tilfredsstillende måde, hvilket erfaringerne fra Norge også peger på.

Den norske børneombudsmand, Grude Flekkeøy, som var Norges første børneombudsmand, brugte megen tid på informationsvirksomhed på bl.a. skoler og børnehaver. Ved at oprette en børneombudsmand får børn en tydelig person og instans, der har det primære formål at varetage deres interesser.

Den senere børneombudsmand, Trond-Viggo Tøgersen, nævner bl.a. følgende områder, som lå inden for de henvendelser, som ombudsmanden arbejdede med: Børn og planlægning i kommunen, asylsøgers rettigheder, asylsøgende børns rettigheder, informationer om børn til børn, børns rettigheder, skolespørgsmål, børnehavespørgsmål, problemer med det norske børneværn og problemer med norsk lov på det område, familieretlige spørgsmål, bl.a. samværs- og skilsmissspørgsmål, seksuelle overgreb mod børn, specielt de strafferetlige sider, unges deltagelse i demokrati m.v.

Men det er vigtigt at forstå, at den norske børneombudsmand normalt ikke går ind i familieretlige spørgsmål – dvs. diskussion om samvær m.v. Det sker kun via en overordnet diskussion eller i helt specielle sager. Og det er det samme, vi forestiller os. Man kan sige, at det er vigtigt, at børneombudsmanden samler en række sager til enkeltsager, til enkelt principssager, og ikke går ind og klarer alle familiestridigheder; det ville være fuldstændig urealistisk.

Efter vores opfattelse er det også et vigtigt punkt i ombudsmandens arbejde, at det ikke kun drejer sig om beskyttelse af børn, men om en sikring af deres rettigheder. Det er efter vores opfattelse forkert, hvis man ikke stærkt under-

streger, at børn er små, yngre medborgere, der også har og skal have rettigheder, som de kan påberåbe sig.

At en børneombudsmand også påtager sig rollen som den, der påpeger og forsvaret børns rettigheder, ændrer ikke ved, at det er forældrene, som er den/de primære ansvarspersoner i forhold til barnet. Men den opfattelse, at børnene indtil myndighedsalderen er forældrenes ejendom, hvorefter de med ét slag ikke er det mere, er et håbløst udgangspunkt for udviklingen af selvstændige individer.

Norge har en helt anden erfaring med over ti års børneombudsmand, bl.a. at der ikke er en naturlig bro eller en naturlig overgang til den civile ombudsmand i Norge, som svarer til Folketinget Ombudsmand. De fungerer i praksis på vidt forskellige områder og på vidt forskellig måde, hvor den norske børneombudsmand har en langt mere udadvendt karakter som informator og debatskaber om børns vilkår og børns rettigheder.

Det konkrete omfang kan man få et billede af ved at se på en norsk opgørelse fra 1990, hvor den norske børneombudsmand fik 5.600 henvendelser. Heraf er der 2.200, som man kunne kalde »sager«, og 1.500, som var kommet ind på det, der hedder »Den åbne telefon, klar melding«, som vi også forestiller os kunne være en del af en dansk børneombudsmandsinstitution. Resten er henvendelser, der kan karakteriseres som informationsorientering, foredragsvirksomhed, materialer og deslige. De 2.200 sager er naturligvis ikke alle sager, som børneombudsmanden går ind i, men de bliver samlet i klumper, i principsager, som jeg tidligere nævnte.

Der har som sagt siden 1980'erne på initiativ fra VS og Socialdemokratiet været forsøg på at etablere en børneombudsmand. Så har der været ro om sagen i en periode, og for fem år siden forsøgte man fra Socialdemokratiets side at oprette et børnekontor under Folketingets Ombudsmand.

Siden hen har man så lavet det nuværende Børneråd, men vi mener, det er vigtigt at slå fast, at der er nogle funktionsforskelle. Der er simpelt hen forskel på, hvordan Børnerådet kan arbejde, og hvordan vi forestiller os en børneombudsmand skal arbejde.

Der er for det første de retslige beføjelser. For det andet hjemmelen til at gribe direkte ind. For det tredje en lovfæstet høringspligt i forbindelse med lovforslag. For det fjerde er det en uafhængig institution, som bortset fra bevillingen på

finansloven fungerer på egne præmisser. For det femte er det en mere synlig, tilgængelig institution, der kan fungere med en høj autoritet i samfundet.

Vi mener i høj grad, der er behov for en sådan børneombudsmand. Mange børn vokser op i splittede familier og pålægges allerede tidligt ansvarsområder, som de står helt alene med. Børn kommer på mange områder i klemme i samfundsudviklingen. Børns interesser tilside-sættes, og deres udviklingsbehov tilgodeses ikke i særlig høj grad i lovgivningen eller i den økonomiske udvikling.

I vores lovforslag får børneombudsmanden adgang til og kan om nødvendigt få fuld indsigt i offentlige og private institutioners og forvaltningers sagsbehandling. Det vil sige, at der gives mulighed for, at børneombudsmanden kan optræde som part i en sag, hvis det ønskes af barnet eller for små børns vedkommende af barnets værge, og i helt specielle tilfælde kan børneombudsmanden gå ind på eget initiativ, hvis barnets tarv kræver det.

Vi mener, det er vigtigt med sådan en aktindsigt. Det er også det – som andre ligeledes har været inde på – der ligger i nogle af de ændringer, som ligger i lovforslag nr. L 92, loven om Folketingets Ombudsmand. Den mulighed for at få aktindsigt hos kommunerne mener vi også skal ligge hos en børneombudsmand.

Derudover skal ombudsmanden naturligvis have de samme funktioner som Børnerådet, men i modsætning til Børnerådet vil det være langt lettere at manifestere børneombudsmanden som en institution, som er uafhængig af staten, af institutionerne, af regeringen og af myndighederne. Det skal være en synlig figur, som naturligvis kan kommentere, rose eller kritisere andre organer i samfundspyramiden: Børnerådet, tværministerielle udvalg m.v.

Det er vigtigt for os at understrege uafhængigheden, at det er børneombudsmanden selv, der afgør, hvad hun vil gå ind i. Det vil sige, at hun vælger selv ud fra henvendelserne eller på eget initiativ, hvad hun mener, der er relevant og interessant at gå ind i.

Men vi vil godt nævne nogle områder, hvor børneombudsmanden kunne gribe ind: Hvis f.eks. en kommune forsøger at pynte på budgetterne ved at sende døgnanbragte børn for tidligt hjem, så har hun mulighed for at gribe ind. Hvis børns sundhed i en række institutioner er kritisk. Hvis asylsøgeres børn, som ofte lever

under fuldstændig kummerlige forhold, ikke bliver tilgodeset, mens deres forældres sag er under behandling. Danske gadebørns situation. Hvis børn ikke kommer igennem med forbedringer af deres leve- og arbejdsmiljø, fordi lovgivningen blot har glemt dem. Juridiske og sociale problemer for piger under 18 år, der er blevet gravide, jf. L 52, som vi skal behandle på et senere tidspunkt.

Det er klart, at børneombudsmanden også kan foreslå ting, som er støttende for forældrene, men udgangspunktet for virksomheden er børnenes rettigheder, deres mulighed for at få en god udvikling og deres mulighed for at blive hørt.

En børneombudsmandsinstitution skal ikke kun værne om børns rettigheder; den skal også styrke deres rettigheder. Det er vigtigt at turde give børn rettigheder – give dem positive muligheder for at handle. Efter vores opfattelse vil en børneombudsmand blive en solid talsperson for børns rettigheder og være en naturlig opfølgning af den børne- og familiepolitiske dagsorden, som med bl.a. Enhedslistens stemmer blev vedtaget den 7. februar.

Det er for os vigtigt at understrege, at grundloven også gælder for børn, og det skal overvåges, om de internationale konventioner bliver opfyldt. Børn er også mennesker, og børn har også rettigheder, så derfor har vi foreslået vores børneombudsmand, og vi håber, at det udvalgsarbejde, som kommer, kan bibringe en forståelse for, at det er nødvendigt.

Og så et par bemærkninger til nogle af ordførerne. Jeg vil gerne starte med sige til Venstres og De Konservatives ordførere, at den forestilling, at halvanden million forældre eller tre millioner personer kan fungere som ombudsmand for deres børn, er jo en sandhed med mange modifikationer.

Det er selvfølgelig rigtigt, at de som hovedregel har det primære ansvar for børnene og skal have det. Det er klart, men det er ikke det, vi snakker om. Det, vi snakker om, er de hundreder eller måske tusinder af sager, hvor det er sådan, at der er en mulighed for, at børns rettigheder ikke kan varetages af forældrene, ikke kan varetages af de officielle institutioner, og dér er det vigtigt at have en instans, ligesom det er tilfældet med den nuværende ombudsmand. Man kunne sige det samme om den: Vi har alle sammen ansvar for hinanden, og derfor behøver vi i virkeligheden ikke nogen som helst love i det her land.

Fremskridtspartiet er også imod, kan jeg forstå. De mener, at det giver gnidninger i forhold til institutionerne. Jamen det er da rigtigt, men det kunne man også sige i forhold til den gældende ombudsmandsinstitution, for Ombudsmanden, Folketingets Ombudsmand, har en mulighed for at gribe ind, og det kan give gnidninger.

Så vil jeg gerne takke for støtten fra SF. Selv om de har nogle overvejelser om, hvorvidt man skal give det et andet navn, så er jeg enig med dem i betragtningerne om, at børneombudsmanden skal være aktiv udadvendt og skal have en aktiv rolle i forhold til at skabe debat om børns rettigheder. Det er jeg enig i.

Jeg takker også for den i indholdet, kan man sige, varme støtte fra De Radikale og CD, som trods alt er enig i intentionerne i vores forslag, og jeg forstår, at også Socialdemokratiet i princippet er enig i intentionerne.

Jeg håber, at vi bliver i stand til at finde en eller anden løsning på det, muligvis inden for kortere tid. Jeg mener, det er for lang tid at vente tre år, indtil Børnerådet ligesom har kørt deres forsøgsperiode ud, inden vi får en eller anden institution, en børneombudsmand, under en eller anden form i Danmark.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Socialudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

6) Første behandling af lovforslag nr. L 170: Forslag til lov om ændring af lov om leje og lov om midlertidig regulering af boligforholdene. (Regulering af vedligeholdelseshensættelser m.v.).

Af boligministeren (Ole Løvig Simonsen).
(Fremsat 22/2 95).

Lovforslaget sættes til forhandling.

Forhandling

Hans Peter Baadsgaard (S):

Jeg vil gerne indlede med at sige tak til boligministeren for det fremsatte lovforslag. Det er en hurtig og kontant reaktion på det, som boligministeren tidligere gav udtryk for: Hvis ikke det her kom til at virke efter intentionerne, så ville der blive grebet ind.

Vi er i Socialdemokratiet glade for, at der nu sættes en stopper for den utilsigtede trafik, som nogle udlejere har demonstreret efter de leje-lovsændringer, vi gennemførte sidste forår.

Selv om det må være tydeligt for enhver, der læser bemærkningerne til lovforslaget fra sidste forår, at udlejerne ikke kan kræve betaling for vedligeholdelse to gange, så er der jo, som vi har erfaret, en del, der har forsøgt at udnytte en juridisk finesse – eller de ville måske kalde det et hul i loven. Det sættes der nu en stopper for, for lejerne skal selvfølgelig ikke betale to gange for den samme vedligeholdelse.

Vi er også godt tilfredse med, at beboerrepræsentanterne får adgang til at protestere på samtlige lejeres vegne ved varsling om øgede vedligeholdelseshensættelser. Desuden slås det nu også fast, at den overgangsordning, som vi indførte med huslejereguleringer blandt de større ejendomme – altså over 6 lejligheder – nu også skal følges i de små ejendomme. Det er også fint, at det bliver præciseret.

En del udlejere har også forsøgt sig med to gange at opkræve til fornyelse af tekniske anlæg ved den omlægning, der skete ved opkrævning af disse midler. Det har huslejenævnene selvfølgelig afvist som ulovligt, men det siger jo noget om en del af udlejerne: De forsømmer ingen lejlighed til at få huslejen sat op og har i rigt mål udnyttet den nye situation her til at forsøge sig.

Vi har også set mange huslejevarslinger i småejendomme, nok begrundet i, at der er opstået tvivl om, hvad man skal forstå ved det

lejedes værdi. Jeg tror, mange udlejere har opfattet det, som om det var den værdi, de selv mente lejligheden skulle have, men det fremgår jo helt klart af lovforslaget fra sidste forår og bemærkningerne hertil, at det lejedes værdi er lejeniveauet i tilsvarende lejligheder i det område, lejligheden er placeret i.

Jeg er også sikker på og må forvente, at det bliver den praksis, der vil blive fulgt i de afgørelser, som nu ligger i mange huslejenævn rundt om, og derved må man gå ud fra, at de mange voldsomme huslejestigninger, der er varslet, vil blive afvist.

De mange huslejevarslinger, som lejerne modtager, sætter ofte lejerne i en vanskelig situation. Det er svært at finde ud af, hvori huslejevarslingen begrundes, hvad det er for nogle poster, man mener man har ret til at få reguleret, osv.

Derfor tror jeg, det vil være klogt at overveje, om vi ikke skulle indføre obligatoriske formulærer ved huslejevarslinger, så det for de enkelte poster bliver helt klart begrundet, hvad det er, man ønsker reguleret. Jeg tror, det vil spare mange unødige bekymringer, og det vil i hvert fald fritage huslejenævnene for mange sager, fordi det så bliver helt klart for lejerne, hvad det er, sagen drejer sig om, og der er jo ingen grund til at løbe i huslejenævnet, hvis man ved, at det her har ejeren ret til at opkræve.

Men alt i alt kan vi støtte det fremsatte forslag og er indstillet på et hurtigt, positivt og konstruktivt udvalgsarbejde.

Erling Oxdam (V):

Efter Venstres mening betegner det lovforslag, der nu ligger på bordet, noget, der kunne ligne et brud på en aftale, der blev indgået forud for den lov, der allerede nu forlanges revideret.

Der var nemlig en aftale mellem udlejerne og LLO og den daværende boligminister om, at enten gennemførtes en lovændring ved en hel pakke eller også slet ikke. Der skete allerede dengang det, at der kom andre forslag frem i selve lejelovforslaget, som blev vedtaget uden om organisationerne, og det var altså navnlig udlejernes interesser, man forbigik uden ny forhandling.

Så jeg mener altså, at det lovforslag, der nu er kommet, er en slags hovsalovforslag; det er i hvert fald en lappeløsning.

Der er to hovedelementer, finder jeg, i selve lovforslaget. Det ene er en ændring vedrørende hensættelserne efter ændringen af lejelovens